

Tisztelt Hallgatóság! Kedves Városvédő Barátaim!

A mai nappal egy mérföldkőhöz értünk: ebben a teremben, 35 évvel ezelőtt alakult meg és többszöri megújulás után egyre eredményesebben működik a Kisújszállási Városvédő és -Szépítő Egyesület. Ünnepi rendezvényünk alkalom az értékelésre, az eredmények számbavételére, terveink megfogalmazására. De erről szólni nem az én tisztem. Inkább emlékeztetnék a kezdetekre.

Tudom, merész kijelentés, de úgy érzem, egyesületünk megalakulása 1987-ben törvényszerű volt, vagy helyesebb úgy fogalmazni, hogy minden szükséges feltétel adott volt ahhoz, hogy mai testületünk megalakulhasson. Az 1980-as évek közepétől több kezdeményezés, mozgalom indult a város múltjának, hagyományinak feltárására, számbavételére. Kínálta ez az időszak, hogy ezeket a kezdeményezéseket szervezett keretbe kellene foglalni.

Ezekből a momentumokból kívánok néhányat felidézni. 1971-ben Zsoldos István tanár úr létrehozta a város helytörténeti gyűjteményét a Morgóban. Ezután kialakult egy múzeum baráti kör, nagyrészt a tanár úr volt tanítványaiból, akik gyűjtő munkát végeztek, néprajzi előadásokat hallgattak, rendezvényeket szerveztek. Ez időben folyt Pálóczi Horváth András régészeti terepbejárása és 1983-ban a kontai, Árpád-kori falu régészeti feltárása. Kezdeményezésükre, 1984-ben, Henkey Gyula antropológus elvégezte a redemptus őslakosok embertani vizsgálatát, amelyet később dr. Czeizel Endre genetikus populáció genetikai vizsgálattal egészített ki. Ugyanez évben, Mándoki Kongur István turkológus, a kun nyelvről tartott előadás-sorozatot. 1984-ben kezdődött meg a város elrekvirált harangjának kutatása is Szajolban, a vasútállomás térségében. 1986-ban a Városi Tanács kezdeményezésére került sor a pacséri kirajzás 200. évfordulója alkalmából, tudományos ülészak rendezésére. Fekete Imre, a Hazafias Népfrent városi titkára, 1986-ban honismereti munkabizottságot hozott létre és városfotózási akciót kezdeményezett.

Ilyen előzmények után, egy múzeum baráti kör összejövetelnek végén, 1987 januárjában, dr. Szabó Lajos tanár úr felvetette, hogy jó lenne a városvédő és helytörténeti munkát egy egyesületben összefogni és a régi, 1934-ben alakult Városszépítő Egyesület mintájára Városvédő és -Szépítő Egyesületet alakítani. A pártállami időben ez merész elképzelésnek tűnt, bár ekkor már eredményesen működött a 48-as Olvasókör. Enyhe politikai ellenállás mellett, a Hazafias Népfrent keretében elindult a szervezés és 1987. április 24-én, a Városháza Dísztermében megalakítottuk egyesületünket. Az alakuló közgyűlésen 43 felnőtt, 94 ifjúsági tag, valamint, 3 jogi személy jelenlétében elfogadtuk alapszabályunkat és megválasztottuk az egyesület tisztségviselőit.

Az egyesület elnöke dr. Szabó Lajos, alelnöke dr. Ducza Lajos, titkára Kovács Kálmán, gazdaságvezetője Barátné Kárai Anikó lett. Dr. Szabó Lajos vidéki igazgatói megbízása

miatt hamar kivált az elnökségből, így 1990-ig személyem látta el az elnöki feladatokat, az alelnök pedig Papp Gyula lett.

1990-től Cs. Nagy Zoltán, Nagy Gy. Róza, Kovács Kálmán és Kis Endréné kapott megbízást az előbb említett posztokra, de Cs. Nagy Zoltán váratlan halála miatt Nagy Gy. Róza tanárnőre hárult a vezetés terhe.

1999-től személyem, Nagy Gy. Róza, Ponyokai Bálint és Kása Imréné voltak a tisztségviselők.

2003-tól Tatár Zoltán elnökként, Nagy Lajos alelnökként, Nagy Gy. Róza titkárként, akitől később Kása Attila vette át a feladatot, pénztárosként pedig Fekete Imréné, később Farkas Éva, majd Monoki Anita kaptak vezetőségi megbízást. Azóta ez a stáb vezeti több cikluson át az egyre gyarapodó létszámú egyesületünket.

Tiszteletbeli elnökként kimondhatom, hogy 2003-tól dinamikus munkavégzés, fokozott eredményesség jellemzi az egyesület tevékenységét. Szinte társadalmi szervezetté bővült, profi szervezetként funkcionál. Nagyszerű végig gondolni, hogy egy emberöltőnyi idő után milyen tárgyi és szellemi alkotásokat hagytunk hátra, hogy a városszépítésben milyen viselkedésmintát, mentalitást moderáltunk. Az alapítók nevében szeretettel gratulálok az egyesület minden tagjának a 35 év eredményeihez és kívánok hasonlóan eredményes munkát a jövőben is, szeretett városunk érdekében.

Kisújszállás, 2022. április 14.

Dr. Ducza Lajos